

4. A dél-vietnami nép mély háláját fejezi ki a világ valamennyi béke- és igazságszerető népének forró támogatásukért, és kijelenti, hogy kész mindenfajta segítséget, beleértve fegyvereket és más hadifelszereléseket, elfogadni az öt földrészen élő barátaitól.

(A DNFF KB 5 pontos nyilatkozatából.)

JOGÁSZOK VIETNAMÉRT

A világ haladó erőinek közvéleménye mélységesen elítéli az amerikaiak vietnami agresszióját. Hasonlóan nyilatkoztak erről ez év júliusában Franciaországban is a Demokratikus Jogászok Nemzetközi Szövetsége konferenciáján. Alig háromnegyed év alatt ezúttal másodízben. Az elmúlt év szeptemberében a romániai Mamaiban a Szövetség Titkársága ülésezett, mely határozatban szólította fel valamennyi ország jogászait, követeljék az Egyesült Államok kormányától az agresszió feltétel nélküli és azonnali beszüntetését, az amerikai csapatok kivonását, a DNFF elismerését a dél-vietnami nép egyedüli képviselőjeként.

Ez év júliusában közel egy héten át mintegy negyven ország jogászának 100 képviselője konferencián találkozott Grenoble-ban. Hazánkat másodmagával ezúttal is dr. Antalffy György egyetemi tanár, a Magyar Jogász Szövetség Csongrád megyei elnöke, a szegedi József Attila Tudományegyetem Állam- és Jogtudományi Karának dékánja képviselte. A szegedi jogászprofesszort — aki egyebek között a Demokratikus Jogászok Nemzetközi Szövetsége lapjának, a Revue de Droit Contemporain-nek is szerkesztő bizottsági tagja — Mamaia után az idén Franciaországba is delegálták. Vele beszélgettünk a konferencia munkájáról.

— *Kik vettek részt a konferencián?*

— A világ csaknem valamennyi jogászszövetségének képviselője, a legismertebbek közül például Tunkin szovjet professor, Richard Falk az Egyesült Államokból, Henri Rolin belga államminiszter, Maillet professor, a grenoble-i jogi egyetem dékánja, valamint Latin-Amerikából és Japánból is jöttek kollégák. Egyszóval szinte a világ egész jogász társadalma.

— *Miről tanácskoztak?*

— Az amerikaiak vietnami agresszióját főképp az államjog, a jogelmélet, s a nemzetközi jog tükrében vizsgáltuk. A plenáris ülésen elsőnek Tvan Coung Tuong, a Vietnami Demokratikus Köztársaság Legfelsőbb Bírósága alelnökének beszámolója hangzott el. Ebből megfelelően tudtuk értékelni azokat a nemzetközi bűncselekményeket, melyeket az Egyesült Államok Vietnamban elkövetett. Vagyis az agresszió büntetett Vietnam nemzeti jogai, függetlensége, szabadsága, önrendelkezési joga ellen. Ez vitathatatlanul a béke elleni bűncselekmény, melyet a nürnbergi ítélet is mint legnagyobb nemzeti bűncselekményt határozott meg. Az előadó rámutatott továbbá az emberi élet tömeges kiirtását, a nép egészségének megromlását eredményező amerikai tettekre is. Aláhúzta ezen megállapítását — egyrészt „a települések tömeges, rendszeres, szándékos bombázásai”, másrészt „az egészségügyi intézmények rendszeres, szándékos bombázásai”, végül „a védőgátak szándékos bombázása áradás idején” — bizonyított tények alapján.

— *Milyen szekciókban dolgozott a tanácskozás?*

— A konferencián több szakbizottság is működött, valamennyi határoza-

tokat dolgozott ki. Az első szakbizottság az amerikai agressziót nemzetközi jogi szempontból elemzi, valamint a vietnami nép alapvető jogaiért folytatott harcot vizsgálja. Hangsúlyozza, hogy a jelenkori jog alaprincípiumai szerint minden népnek ítélni a joga, hogy maga rendelkezék önmagáról, maga határozza meg saját politikai státusát, gazdasági, társadalmi, kulturális fejlődését, valamint joga van idegen beavatkozás nélkül élni alapvető nemzetközi jogokkal. Az 1954-es Genfi Egyezmény határozott formában biztosította Vietnam nemzeti függetlenségét, területének egységét, integritását. A vietnami nép most mégis az amerikai neokolonialista agresszió elleni törvényes védekezés állapota kényszerült.

— *A második szakbizottság, melyben dr. Antalffy György professzor is tevékenykedett, a vietnami nép önrendelkezési jogának problémáival foglalkozott?*

— Határozatban állapítottuk meg, hogy az Egyesült Államoknak Vietnamban folytatott háborúja kihívás az önrendelkezés elve ellen, melyet egyébként a modern nemzetközi jog minden népnek garantál. A bizottság leszögezte, hogy a vietnami nép harca jogos, törvényes ellenállás. Ez voltaképp annak a függetlenségi háborúnak a folytatása, melyet korábban másfél évtizeden át a japán, kínai, brit és francia erőkkel szemben folytatólagosan viselt. A terület legnagyobb részén, amelyet most szabadítottak fel, a tényleges igazgatást a Nemzeti Felszabadítási Front gyakorolja. Győzelmét a nép csatlakozása és teljes támogatása magyarázza. Ez a támogatás egyre látványosabban jut kifejezésre azokban a szektorokban is, amelyeket még a megszállók ellenőriznek. A nemzeti függetlenséget tiszteletben tartó politikai erőket tömöríti a Front — s mint a határozatban leszögeztük —, tökéletesen rendelkezik az önrendelkezési jogához szükséges hatékonyság, képviseleti jogosultság és függetlenség ismérveivel.

— *Milyen állást foglalt el az amerikai képviselő a tanácskozáson?*

— Igazán új színt Richard Falk jelenléte adott a konferenciának, aki az Egyesült Államokból érkezett. Voltaképpen nem kommunista, mégis mint sok más amerikai közéleti személyiség, elismert szaktekintély, mélyrehatóan elemzte és bírálta hazája, az Egyesült Államok kormányának vietnami politikáját. Úgy tűnt, azonos a véleménye James Reston ismert amerikai tudós egyik cikkében írt állásfoglalásával, amely szerint: „... Ami most Saigonban van, nem nevezhető törvénynek, sőt kormánynak sem. Kötelezettségvállalásunk arra vonatkozott, hogy segítséget nyújtsunk Dél-Vietnamnak a háború megnyeréséhez, nem pedig, hogy helyette harcoljunk. Fegyvereink rendeltetése az ellenség elleni küzdelem, nem pedig a polgárháború kirobbantása volt. Ígéretünk Dél-Vietnam megsegítésére, nem pedig elpusztítására szolt...” Úgy érzem, hogy ebből az idézetből már az amerikai lelkiismeret szava is felcsillan, és túl az agresszió gazdasági, politikai bírálatán, erkölcsi vonatkozásban is elítéli kormánya politikáját.

— *Visszatekintve hogyan értékeli Professzor úr a konferencia munkáját, s hallhatnánk a téma kapcsán személyes élményéről?*

— Meggyőződésem, hogy a tanácskozás feltétlenül jó és hasznos volt. Nemcsak, mert ilyen széles szinten még nem tárgyaltunk, inkább azért, mert megállapítottuk: valamennyien egyetértünk abban, hogy az Egyesült Államok agressziója az ENSZ alapokmányával és a nemzetközi jog szabályaival ellentétben áll, harcát a Vietnami Demokratikus Köztársaság, a vietnami nép ellen törvénytelen háború. S akcióprogramunkat is ennek értelmében hirdetjük. Végezetül jó érzéssel töltött el Pierre Lavigne párizsi professzorral való személyes találkozásom, aki elmondotta, hogy tanszékén az általam írt és franciául is megjelent Szocialista állam című munkából tanítja hallgatóit. Úgy érzem, ez nem csupán személyemet illető megtiszteltetés...

Az interjút készítette:

LÉVAI ENDRE